

Rajavartiolaitos

Sisäministeriön kannanotto Rajavartiolaitoksen vuoden 2024 tilinpäätöksestä

Sisäministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n edellyttämän kannanottonsa Rajavartiolaitoksen vuoden 2024 tilinpäätöksestä.

Kannanotto perustuu Rajavartiolaitoksen vuoden 2024 tilinpäätösasiakirjaan, tulosohejau-sasiakirjoihin, Valtiontalouden tarkastusviraston laatimaan tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2024 sekä viraston toiminnasta saatuun muuhun informaatioon.

Ministeriön yleisarvio Rajavartiolaitoksen tuloksellisuudesta ja tavoitteiden toteutumisesta on **hyvä** (asteikko: erinomainen = tavoitteet on ylitetty, hyvä = tavoitteet on saavutettu, tyydyttävä = tavoitteet ovat toteutuneet osittain, välttävä = tavoitteet eivät toteutuneet, heikko) = ei aloitettu tai tavoitteista luovuttu).

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ollut tilintarkastuskertomuksessa Rajavartiolaitok-selle olennaista huomautettavaa.

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Rajavartiolaitoksen vaikuttavuus ja tuloksellisuus ovat kehittyneet aiemmista vuosista, huolimatta yhteiskunnan turvallisuustilanteesta ja toimintaympäristössä tapahtuneesta merkittävästä muutoksesta. Rajavartiolaitoksen tuotannontekijöiden tehokas käyttö, henkilöstön käytön suuntaaminen itärajan rajanylityspaikoilta maastorajojen valvontaan, Itämeren turvallisuustilanteen valvontaan ja varmistamiseen sekä valvontajärjestelmiin teh-dyn investoinnit ovat parantaneet Rajavartiolaitoksen toiminnallista tuloksellisuutta.

1.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallisiksi vaikuttavuustavoitteiksi asetettiin: rajaturvallisuus, turvallisuus merialueilla sekä alueellinen koskemattomuus ja sotilaallinen maanpuolustus.

Rajavartiolaitos saavutti asetetut tavoitteet hyvin.

1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Rajavartiolaitokselle asetettiin tulossopimuksessa vuodelle 2024 seuraavat tulostavoitteet:

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

- Suomen rajavalvonta on uskottavaa. Luvattomat rajanylitykset, rajat ylittävä rikollisuus ja muu laiton toiminta paljastetaan, sitä vähennetään ja luvattomat rajanylittäjät otetaan kiinni. Rajatapahtumia ennaltaehkäistään ja estetään tehokkaalla rajavalvonnalla ja sitä tukevalla valvontajärjestelmällä.
- Rajavartiolaitoksen valmius ja suorituskyky vastaavat tehtäviä ja toimintaympäristön vaatimuksia. Varaudutaan määrätietoisesti hybrdivaikuttamiseen itärajalta ja merellä.
- Vahvistetaan Rajavartiolaitoksen toimintakykyä ja toimivaltuuksia itärajan, Itämeren ja harvaan asuttujen alueiden turvallisuuden takaamiseksi.
- Rajavartiolaitoksen toiminta ja näkyvyys lisäävät turvallisuutta ja turvallisuuspalvelujen saatavuus on hyvä.
- Lainsäädäntö, mukaan lukien toimivaltuudet, päivitetään vastaamaan rajaturvallisuuden tarpeita.
- Meripelastustoimen hätätilanteisiin ja ympäristövahinkoihin osoitetaan viipymättä vaikuttavaa apua.
- Rajavartiolaitoksen sotilaallista suorituskykyä sekä liittoutumisen edellyttämää yhteistoimintakykyä kehitetään turvallisuusympäristöön vastaamiseksi tiiviissä yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa.
- Johto näyttää toiminnallaan hyvää esimerkkiä ja suuntaa.
- Palveluja ja tuottavuutta on parannettu lisäämällä tiedolla johtamista ja digitalisointia.

Rajavartiolaitos saavutti tavoitteensa.

Rajavartiolaitos on ylläpitänyt uskottavaa rajavalvontaa ja keskeyttänyt Venäjän aloittaman laittoman maahantulon välineellistämisen. Rajavartiolaitoksen valmius ja varautuminen rajaturvallisuuden häiriötilanteen jatkumiseen ja tilanteen heikentymiseen on korkealla tasolla. Rajavartiolaitos on turvannut valmiuden ja toimintakyvyn kohdentamalla henkilöstöä valtakunnallisesti tilanteen edellyttämällä tavalla. Meripelastustoimen hätätilanteisiin ja ympäristövahinkojen torjuntatoimiin on kyetty osoittamaan viipymättä vaikuttavaa apua. Meripelastusjärjestelmä on toiminut luotettavasti.

1.2.1 Toiminnallinen tehokkuus

Rajavartiolaitos saavutti tavoitteensa.

Rajavartiolaitoksen raportoima kustannusvaikuttavuus parani, koska tuotettujen painotettujen suoritteiden määrä nousi suhteessa enemmän kuin niiden tuottamisesta aiheutuneet kustannukset. Painotettuja suoritteita on syntynyt toimintaympäristön muutoksesta johtuen enemmän rajojen valvonnasta samalla kun itärajan ulkorajatarkastusten vähäisempi määrä vaikuttaa suoritteiden syntymiseen laskevasti.

Rajavartiolaitoksen tuottavuus parani edellisestä vuodesta. Vaikka henkilötyövuosikerä kasvoi, tuotettiin kasvaneella resurssilla suhteessa enemmän painotettuja suoritteita. Taloudellisuus parani, koska painotettujen suoritteiden määrä nousi enemmän kuin niiden tuottamiseen käytetyt kokonaiskustannukset.

1.2.2 Tuotokset ja laadunhallinta

Rajavartiolaitos saavutti tavoitteensa pääosin.

Rajavartiolaitos piti rajaturvallisuustilanteen hallittuna maasto- ja meriulkorajalla huolimatta rajaturvallisuuden vakavasta häiriötilanteesta itärajalta. Rajavartiolaitos on huolehtinut valvomillaan rajanylityspaikolla Schengen-säännösten mukaisista henkilöiden rajatarkastuksista. Rikoslakirikosten ja laittoman maahantulon järjestämisten ja ihmiskaupparikosten selvitystasot nousivat edellisestä vuodesta.

Rajavartiolaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmius laski edellisestä vuodesta, koska ulkovartiolaivojen torjuntavalmiusvuorokaudet vähenivät laivojen telakoinneista johtuen. Meripelastustilanteisiin on kyetty osoittamaan apua.

Rajavartiolaitos on panostanut turvallisuustilanteen vaatimalla tavalla sotilaallisen maanpuolustuksen koulutukseen ja valmiuden ylläpitoon.

1.3 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Rajavartiolaitokselle asetettiin tulossopimuksessa vuodelle 2024 henkilöstöä koskeva tulostavoite:

- Henkilöstön hyvinvointi luo edellytykset tavoitteiden saavuttamiselle.

Rajavartiolaitos saavutti tavoitteensa.

Rajavartiolaitoksen työtyytyväisyysindeksi 3,73 kasvoi edellisestä mittauksesta (2022: 3,66 – asteikko 1–5). Henkilöstötutkimuksen mukaan Rajavartiolaitoksen henkilöstö voi hyvin ja on sitoutunut asetettuihin tavoitteisiin. Rajavartiolaitos jatkoi osaamisen kehittämistä ja harjoituksia erityisesti rajaturvallisuuden häiriötilanteiden hallintakyvyn ja sotilaalliseen maanpuolustuksen kyvykkyyksien osa-alueilla.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Rajavartiolaitoksen tuloksellisuuden laskentajärjestelmä huomioi kattavasti Rajavartiolaitoksen monialaiset tehtävät ja mahdollistaa toiminnan arvioinnin laadullisten ja määrällisten mittareiden avulla. Tuloksellisuuden raportointi tunnuslukuineen yhdistettynä laadullisiin selvityksiin täyttää talousarvioasetuksen (1243/1992) 65 §:n mukaisen kirjanpitoyksikön tilinpäätökseltä vaadittavan toiminnallisen tuloksellisuuden raportoinnin. Rajavartiolaitoksen tuloksellisuuden laskentajärjestelmää tulee kehittää johdonmukaisesti toiminnassa ja ulkoisessa toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten huomioimiseksi.

Ministeriö toteaa, että viraston raportointi perustuu viraston kanssa laadittuun tulossopimukseen sekä sopimuksessa oleviin mittareihin ja tavoitteisiin. Virasto on riittävästi raportoinut tavoitteiden toteutumista. Virasto on käsitellyt henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja tilinpäätöksessään kattavasti. Yhteistyö ministeriön ja viraston välillä on ollut avointa, molemminpuoliseen luottamukseen perustuvaa ja sujuvaa. Tulossopimuksen tavoitemittaristoa on kehitetty vuodelle 2025 ja kehitystyö jatkuu edelleen.

3. Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Rajavartiolaitoksen tulee jatkaa käynnissä olevaa rajaturvallisuustilanteen häiriötilanteen hallintaa Suomen itärajalla ja ylläpitää valmius ja toimintakyky sekä varautua tilanteen jatkumiseen ja heikentymiseen. Meripelastusvalmiutta ja merellisten ympäristövahinkojen torjunnan valmiutta on kehitettävä ja ylläpidettävä edelleen sekä ylläpidettävä ja kehitettävä kykyä merenalaisen kriittisen infrastruktuurin valvontaan ja suojaamiseen.

Rajavartiolaitoksen tulee jatkaa käynnissä olevia strategisia hankkeita suorituskyvyn kehittämiseksi maa- ja merirajoilla sekä parantaakseen toimintaedellytyksiään normaalioloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

Rajavartiolaitoksen tulee toteuttaa hallitusohjelman mukaiset säästöt ja tuottavuusohjelmassa suunnitellut toimenpiteet sisäministeriön ohjeiden mukaisesti. Sopeuttamisessa on pyrittävä turvaamaan operatiivisen toiminnan taso.

Rajavartiolaitoksen tulee kohdistaa voimavarojaan toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten mukaisesti aiempaa enemmän rajojen valvontaan sekä merialueiden turvallisuusuhkien hallitsemiseksi ja kehittää toimintaansa ja organisaatiota toiminnan ja resursien tehokkaaksi hyödyntämiseksi.

4. Ministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Sisäministeriö varmistaa ajantasaisella tulosohjauksella viraston toiminnan ja voimavarojen suuntaamisen suunnittelun edellytykset osana tulossopimusten valmistelua.

Sisäministeriö seuraa Rajavartiolaitoksen hankehallintoa ja kehitysprojektien etenemistä sekä varmistaa hallitusohjelman kirjausten toteutumisen. Sisäministeriö varmistaa tulohajautuksen keinoin viraston tuottavuusohjelman toimeenpanon ja tukee ydintoiminnan toimintaedellytysten turvaamista.

Sisäministeri

Mari Rantanen

Kansliapäällikkö

Matti Sarasmaa

Liitteet

-

Jakelu

Rajavartiolaitos

Tiedoksi

Valtiokonttori
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiovarainministeriö
Sisäministerin erityisavustajat
Sisäministeriö, rajavartio-osasto

VN/6202/2025-SM-24

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: